

Nr 161.

Av herr **Olsson** i Kalmar **m. fl.**, *om skrivelse till Kungl. Maj:t angående höjda pensioner åt enligt äldre bestämmelser pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst.*

Vid tid efter annan vidtagen höjning av de till statens tjänstemän utgående avlöningarna hava de pensionstagare, som avgått ur tjänsten före nämnda avlöningsförhöjningars inträdande, oftast förbisetts. Den pension, som tilldelats dem, har betraktats som en gång för alla till beloppet bestämd. Att den sänkning av penningvärdet, som framkallat löneförhöjningen, även berört pensionstagarna, hava dock dessa på det kännbaraste fått erfara, på samma gång deras förvisso berättigade önskan att i någon mån erhålla kompensation för penningvärdets fall rönt ringa eller ingen förståelse.

Beträffande krigsmakten är detta så mycket märkligare, som minst halva antalet av dess pensionstagare icke äro pensionstagare i egentlig mening, utan såsom tillhörande arméns eller flottans reserv stå till försvarsväsendets förfogande icke blott i krig utan även i fredstid. Av pensionstagare, pensionerade innan de nu för krigsmakten gällande bestämmelserna av 1877 trädde i kraft, finnas väl numera inga i livet, men däremot ett flertal senare pensionerade, som icke kommit i beaktande vid de löneförbättringar, som ägt rum 1902—1903, 1918 och 1921. I sammanhang med dessa löneförbättringar ägde visserligen en ökning av pensionerna rum, men denna kom endast dem till godo, som efter tiden för löneregleringarna erhöilo pension, icke de redan förut pensionerade. Följden härav har blivit, att pensionerna nu utgå med icke mindre än fyra eller fem olika belopp till officerare och underofficerare i samma grad, vilka haft samma tjänstgöring och erlagt lika stora pensionsavgifter men blivit pensionsberättigade vid olika tider. En kapten (av 1 klass) uppbär sålunda i pension 2,240: — kronor, om han avgått ur tjänsten före 1903, men 2,720: — kronor, om han avgått under tiden 1903—1917. År 1919 infördes en pensionsförbättring, utgående med halvt belopp för de under 1918 avgångna, men med helt för de 1919 och senare avgångna. De förra fingo 3,355: — kronor, de senare 3,990: — kronor. För majorer utgöra pensionsbeloppen 2,800: —, 3,200: —, 3,850: — och 4,500: — kronor, och för de 1922 och senare avgångna har tillkommit ett femte belopp med 4,700: — kronor. För fanjunkare utgöra beloppen 870: —, 1,000: —, 1,625: — och 2,250: — kronor, för serjeanter (av 1. klass) 720: —, 900: —, 1,405: — och 1,910: — kronor. Då dyrtidstillägget utgår med viss procent av pensionsbeloppet, blir skillnaden mellan de belopp, som tillkomma pensionstagare i samma grad med samma fullgjorda tjänstgöring och samma inbetalade pensionsavgift, ännu större.

Envar måste finna en sådan behandling av äldre pensionstagare obillig. Upprepade gånger har även önskan om rättelse framförts, senast och beträffande armén genom en av dess fullmäktige sistlidne höst gjord framställning till Kungl. Maj:t. Att Kungl. Maj:t även beaktat frågan framgår av den proposition angående pensionstillägg, som framlades för riksdagen 1922, och som av denna riksdag bifölls. Tillägget gällde dock endast pensionstagare med mindre pension än 2,500: — kronor och fördelades i tre belopp om 180: —, 120: — och 60: — kronor. Men åtgärden vittnar dock om Kungl. Maj:ts och riksdagens insikt om det berättigade i de äldre pensionstagarnas krav.

Enahanda berättigade önskan att ernå skälig pensionsförhöjning för äldre pensionstagare gör sig gällande även bland andra tjänstemannagrupper. Här må endast hänvisas till tullkommissionens skrivelse den 24 februari 1920 (1914 års tullkommissions betänkande III, sid. 110), varur må anföras följande:

»Såsom en angelägenhet av största vikt vill kommissionen slutligen framhålla, att snarast möjligt göres något jämväl för redan pensionerade tjänstemän. Dessa, vilka hava fått sin pension bestämd under en tid, då penningvärdet var väsentligt högre än det nuvarande, äro nämligen trots beviljat dyrtidstillägg nu försatta i en ytterligt bekymmersam belägenhet. Kommissionen kan ej finna annat, än att varje reglering av lönerna, som vidtages i följd av levnadskostnadernas stegring, också bör följas av en liknande reglering av utgående pensioner, helst automatiskt, på det sätt att äldre pensionstagare utan vidare komma i åtnjutande av samma pension, som för framtiden fästes vid respektive befattningar.»

Även kan erinras därom, att 1920 års statstjänstemannakongress i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställde om vidtagande av åtgärder till ordnande av pensionerna på sådant sätt, att en pensionerad tjänstemans pension höjdes samtidigt med höjningen av avlöningen å den tjänst, på vilken han blivit pensionerad.

På grund av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes taga i övervägande, huruvida f. d. befattningshavare i statens tjänst, pensionerade enligt äldre bestämmelser, må kunna få sina pensioner höjda till samma belopp, som utgå till sådana befattningshavare, pensionerade efter senaste bestämmelser, samt till riksdagen inkomma med den framställning, som av nämnda undersökning kan föranledas.

Stockholm den 21 januari 1924.

P. Valerius Olsson.

Nils Holmström.

Bj. Holmgren.

Carl Knutsson.

Erik Laurén.